

KÖRNYEZETVÉDELEM

1. A társadalmi és a tudományos technikai fejlődés az emberi beavatkozás a természet rendjébe, az elmúlt 25 évben óriási méreteket öltött. Olyan új korszak következhet be, amelyben - az emberi jólét szolgálata mellett - helyenként az emberek élettevékenysége és egészsége is veszélyben van.
2. Hazánkban is tapasztalhatjuk, hogy a gyárkémények ontják a füstöt, a vegyszerek mérgezik a folyók és tavak vizét, az erdőket, az utcákat elcsufítja a szétdobált szemét, a zöldterületek tönkremennek.
3. A mai órán arról fogunk beszélgetni, hogy mit tehetünk környezetünk védelmének érdekében: mit jelent a környezet és a környezetvédelem fogalma: kinek a feladata környezetünk megóvása.
4. A környezet a legtágabb értelemben véve mindaz, ami bennünket és általában az élőlényeket körülveszi, ami létünket biztosítja. Az emberi tevékenység által még nem befolyásolt környezet a természetes környezet, melynek alkotó elemei a levegő, a víz és a talaj.
5. Az emberiség környezetét fokozatosan átalakítja és létrehozza maga körül a mesterséges környezetet: a falvakat, városokat, ipartelepeket.
6. A környezetvédelem célja az ember egészségének védelme, az ember jelenlegi és jövőbeni életfeltételeinek biztosítása.

A környezetvédelem feladata, hogy a környezetre veszélyes szennyeződések és egyéb károsodások okait felismerje, azokat megelőzze, ill. csökkentse, vagy megszüntesse.

7. A levegőszennyeződés legfőbb forrásai a fűtés, a közlekedés és a gyártástechnológiák. A fűtésnél keletkező égéstermékek; füst, korom, súlyos légzőszervi megbetegedéseket okozhat és a szennyezett légkör károsan hat a föld növény - és állatvilágára.
8. Különösen bűdösek lehetnek pl. a vegyi termékeket előállító gyárak, illetve egyes mezőgazdasági üzemek.
9. A légszennyező üzemek lakóterületekről való kitelepítését kormányintézkedések írják elő, mivel kellemetlenné teszi az életet, vegyi gyárak és erőművek környékén elpusztulnak a gyümölcsök, a kertek.
10. Különösen veszélyes a radioaktív hulladék bekerülése a levegőbe, vagy a talajba.
A radioaktív hulladékkal szennyezett talajon nem lehet gabonát termelni, állatokat legeltetni, fertőzött a víz, és életveszélyes az emberi szervezet számára minden olyan termék, amely a szennyezett talajból származik.
11. Az ivóvíz nélkülözhetetlen az ember, az állatok, a növények számára. A növekvő vízszükséglet kielégítését megnehezíti, hogy napjainkban egyre több felszíni víz válik közepesen, vagy nagyon

szennyezetté. Hazánkban is vannak olyan települések, amelyekre az egészséges ivóvizet máshonnan kell odaszállítani.

12. A szennyezett vizek élővilága is elpusztul, ezért az iparban felhasznált vízmennyiséget csak megfelelő kezelés, tisztítás után szabad az élővizekbe engedni.
13. Vizeink szennyezettsége részben abból is adódik, hogy vízkészletünk 96-99 %-a szomszédos országok területéről érkezik hozzánk. Az ilyen jellegű környezetvédelmi problémák megoldása érdekében már nemzetközi összefogás szükséges; bár sajnos még nem minden ország tartja kötelességének a természet védelmét.
14. A levegő és a víz tisztaságának megőrzése mellett, hasonlóan fontos az erdők, mezők, a szabadon élő állatok védelme.
Az erdő tisztítja a porral, és gázokkal szennyezett levegőt, kiszűri a radioaktív anyagokat, csökkenti a zajt, megfelelő létfeltételeket biztosít a növény és állatvilág számára.
15. Az erdőket nagy mértékben veszélyeztetik a már hazánkban is előforduló savas esők, a tervszerűtlen erdőirtás, és a gondatlanságból bekövetkező erdőtüzek. Veszélyt jelent azonban a feleltetlen emberi magatartás, a szemetet eldobáló, ágakat tördelő turista is.
16. Az erdő, a víz, a bennük élő növény - és állat-

világ nemzeti kincs. Ezért egy-egy különleges növény, ritka állatfaj, sőt, akár egy-egy nagyobb tájegység különleges védettséget élvez. Ezek a természetvédelmi, tájvédelmi körzetek, ill. nemzeti parkok. Hazánkban számos tájvédelmi körzet és három nemzeti park is van. Ezek a hortobágyi, és a kiskunsági nemzeti park, ill. a Bükk-fennsík.

17. Természeti kincseinket azonban nem csak hasznosságuk, hanem esztétikai értékük miatt is védenünk kell. Az erdő csendje, nyugalma, a harmonikus táj pótolhatatlan érték. Városainkban sajnos egyre kevesebb a zöldterület, ahol játszani, pihenni lehet.
18. Ó, havas erdő némasága,
szél se járja,
oly igen árva,
csak egy magányos,
vörösbegy szálldos
ágról-ágra.
19. A következőkben mesterséges környezetünk ártalmairól fogtok látni néhány képet; ezek a zajártalom és az ipari, mezőgazdasági termelés során keletkező hulladékok által bennünket érő károsodások.
20. Napjainkban sajnos megszokott látvány, hogy bármerre járunk, rengeteg hulladékkal, szeméttel találkozunk. A szemét mennyisége óriási ütemben növekszik. Elhelyezésük a helyi tanácsok által

kijelölt szeméttelpeken történik.

21. Sajnos igen sokan nem veszik a fáradságot arra, hogy a kijelölt helyre fuvarozzák a hulladékot, hanem kiborítják egy utbaeső erdő, vagy város, falu szélén. Ez az illegálisan lerakott szemét igen sok gondot okoz, nemcsak a tájat csufítja, hanem fertőzések okozója is lehet.
22. Az ipari, ill. mezőgazdasági hulladékok a termelés során keletkező anyagok. Ezek egy része, mint pl. a papír, fa, fémhulladékok, valamilyen formában újra felhasználhatóak, ezért összegyűjtésük nemcsak hasznos, hanem szükséges is.
23. A háztartási szemét és az egyéb éghető hulladékok megsemmisítése égetéssel történik, az erre a célra létrehozott égetőművekben. Mivel az égetés erősen szennyezi a levegőt, ezt a munkát csak lakóterületektől távol lehet végezni.
24. A nem éghető anyagok, vagy veszélyes hulladékok, pl. vegyi anyagok megsemmisítése kijelölt területen, speciális eljárással történik.
25. Környezeti szempontból zajnak nevezünk minden olyan hangot, hangjelenséget, amely munkánkat, vagy pihenésünket zavarják, idegesítőek, fárasztóak, vagy ijesztőek. A zaj, a gépesített, korszerű termelőmunka, valamint a lakótelepekre, szórakozó és üdülőhelyekre való tömörülés, a közlekedés velejárója.

26. Zajártalom éri az embereket lakásukban, az utcán, munkahelyükön. A zaj, a különböző mértékű halláskárosodáson kívül még számos más betegség előidézője lehet. A zaj mellett, a gépek működtetéséből eredő, emberi fül számára nem érzékelhető rezgések /infra, ill. ultrahangok/ szintén károsan hatnak az emberi szervezetre.
27. A munkahelyi zajártalom elleni védekezés a munkavédelmi szakemberek feladata. A miénk az, hogy betartsuk utasításait. Másfajta zaj az, amit mi magunk okozunk barkácsolás, magnózás közben, sőt egyes háztartási gépek üzemeltetése is zavarhatja szomszédainkat.
28. Az a hangerő, amely természetes egy disco-ban, elviselhetetlen lehet egy kisméretű lakásban. Ezért a kulturált ember úgy szórakozik, hogy közben nem zavarja környezetét.
29. Kellemes dolgozni olyan műhelyben, ahol tiszta-ság és rend van, a gépeket rendszeresen karbantartják, a szerszámok jók, az anyag kéznél van, s a munkavégzéshez megfelelő hely áll rendelkezésre.
30. Zsufolt, levegőtlen, rendetlen munkahelyen nincs kedvünk dolgozni, ezért a munkát sokkal fárasztóbbnak érezzük és lassabban, rosszabbul is dolgozunk.
31. Így van ez az iskolai tanműhelyben is és az osztályteremben is. Ha a padok, a székek kényelme-

sek, a világítás megfelelő, kevésbé fárasztó a tanulás, jobban lehet figyelni az órán, s így kevesebb fáradtsággal, könnyebben sajátíthatják el az anyagot.

32. A tantermek egyhanguságát fel lehet oldani kevés, de izléses dekorációval. Egy-egy színes plakát, jó reprodukció, vagy kézimunka megváltoztatja a terem hangulatát. Kellemesen pihenteti a szemet és otthonosabbá teszi az osztályt, pl. néhány cserép virág.
33. Iskolából, munkából többnyire fáradtan érkezünk haza, ezért nagyon fontos, hogy otthoni környezetünk - amennyire lehetséges - alkalmas legyen pihenésre, kikapcsolódásra. Ennek a lehetőségnek megteremtése részben rajtatok is mulik.
34. Otthoni környezetünkhöz tartozik az utca, a terrek, parkok, játszóterek, melyek gondozása, tisztántartása szintén a mi feladatunk.
35. Senki sem lehet közömbös környezetével szemben. Nem mindegy, hogy tiszta vizet iszunk-e, jó-e a levegő, amit belélegzünk, lesznek-e erdeink, ahová kirándulni mehetünk, nyugodt körülmények között tanulhatunk, pihenhetünk.
36. Környezetünk védelme nem csak az állam, a szakemberek feladata; környezetünk megóvásáért mindannyian felelősek vagyunk, s annyit mindannyian meg is tehetünk, hogy legalább a bennünket körülvevő legszűkebb környezetünkre vigyázunk. Mindenki annyit köteles tenni, amennyit tud.